

Pracujący, bezrobotni i bierni zawodowo (wyniki wstępne BAEL)

23.02.2022 r.

Od 1 kwartału 2021 r. podstawą metodologii Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności - BAEL (ang. LFS - Labour Force Survey) są definicje dotyczące pracujących, bezrobotnych oraz biernych zawodowo ujęte w Rezolucji dotyczącej statystyki pracy, zatrudnienia i niepełnego wykorzystania siły roboczej. Rezolucję wypracowano podczas 19. Międzynarodowej Konferencji Statystyków Pracy w Genewie (19. ICLS) w 2013 r., a następnie została ona zarekomendowana przez Międzynarodową Organizację Pracy (MOP/ILO) do stosowania przez wszystkie kraje świata (do 2020. r. włącznie podstawę LFS stanowią zapisy z 13. ICLS z 1982 r.).

W Unii Europejskiej wdrożenie zapisów ww. rezolucji nastąpiło poprzez ustanowienie nowych aktów prawnych. Od 2021 r. EU-LFS jest jednym z kluczowych badań objętych rozporządzeniem ramowym dla statystyki społecznej (tzw. IESS FR). Towarzyszące IESS FR akty implementacyjne w dziedzinie zasobów pracy precyzują zakres badania zasadniczego i badań dodatkowych, określają organizację badania oraz szczegółowo definiują poszczególne populacje wyodrębniane ze względu na status osób na rynku pracy.

W związku z wdrożeniem w badaniu ww. zmian, dane BAEL za 1 – 4 kw. 2021 r. nie mogą być porównywane z wynikami sprzed 2021 r. z wyjątkiem przeliczonych danych historycznych dla lat 2010–2020, opracowanych z zastosowaniem zmienionych od 2021 r. definicji wyznaczania głównych kategorii osób na rynku pracy, tj. pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo (obowiązujące definicje zamieszczono w publikacji [Aktywność ekonomiczna ludności Polski](#)). Informacja nt. przeliczonych wyników BAEL wraz z danymi została opublikowana w styczniu br. na stronie GUS¹.

0,2 p.proc.

Spadek kw./kw. współczynnika aktywności zawodowej osób w wieku 15-89 lat

W 4 kw. 2021 r. osoby aktywne zawodowo stanowiły 58,0% ludności² w wieku 15–89 lat. Wskaźnik ten zmniejszył się w porównaniu z 3 kw. 2021 r. o 0,2 p.proc.

Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15–89 lat według BAEL

W 4 kwartale 2021 r. liczba osób aktywnych zawodowo w wieku 15–89 lat wyniosła 17278 tys., z tego: 16780 tys. stanowili pracujący, natomiast 497 tys. - bezrobotni. Populacja biernych zawodowo w analogicznej grupie wieku liczyła 12529 tys.

W porównaniu z 3 kw. br. liczba osób aktywnych zawodowo zmniejszyła się o 64 tys., tj. o 0,4%, a biernych zawodowo zwiększyła się o 54 tys., tj. o 0,4%.

Udział aktywnych zawodowo w ogólnej liczbie osób w wieku 15–89 lat był wyższy wśród mężczyzn i wyniósł w 4 kwartale 2021 r. 66,1%, natomiast w populacji kobiet odsetek ten kształtował się na poziomie 50,5% (odpowiednie wartości dla osób w wieku produkcyjnym to 83,3%

Współczynnik aktywności zawodowej dla osób w wieku 15–89 lat zarówno wśród mężczyzn, jak i kobiet zmniejszył się w porównaniu z poprzednim kwartałem

¹ Informacja na temat przeliczonych dla lat 2010–2020 wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)

² Dotyczy ludności zamieszkałej w prywatnych gospodarstwach domowych. Podstawowe informacje nt. populacji objętej badaniem oraz zastosowanych definicji, dostępne są w kwartalnej publikacji [Aktywność ekonomiczna ludności Polski](#)

oraz 75,9%). Analogiczne wskaźniki dla mieszkańców miast oraz mieszkańców wsi wynosiły odpowiednio: 58,2% i 57,7% (w wieku produkcyjnym: 82,2% i 76,6%).

Wskaźnik opisujący relację liczby osób niepracujących (bezrobotnych w wieku 15-74 lata i biernych zawodowo w wieku 15-89 lat) do liczby osób pracujących (w wieku 15-89 lat) zwiększył się w stosunku do poprzedniego okresu. W 4 kwartale 2021 r. na 1000 osób pracujących przypadło 776 osób bez pracy w wieku 15-89 lat (w 3 kw. 2021 r. były to 773 osoby).

0,1 p.proc.

Spadek kw./kw. wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 15-89 lat

Osoby pracujące stanowiły w 4 kw. 2021 r. 56,3% ludności w wieku 15-89 lat. W porównaniu z 3 kw. 2021 r. wskaźnik zatrudnienia nieznacznie zmniejszył się (o 0,1 p.proc.). Był on wyższy w zbiorowości mężczyzn (64,2%,) niż kobiet (49,0%) - dla osób w wieku produkcyjnym było to odpowiednio 80,9% oraz 73,5%.

Pracujący w wieku 15-89 lat według BAEL

W omawianym okresie populacja pracujących w wieku 15-89 lat liczyła 16780 tys. osób i zmniejszyła się względem poprzedniego kwartału o 34 tys., tj. o 0,2%. Uwzględniając podział według płci, liczba pracujących zmniejszyła się w skali kwartału zarówno wśród kobiet (spadek o 22 tys., tj. o 0,3%), jak i mężczyzn (spadek o 12 tys., tj. o 0,1%). Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania spadek liczby pracujących wystąpił przede wszystkim wśród mieszkańców wsi - w ujęciu kwartalnym wyniósł on 0,4% (o 30 tys. osób).

Wśród pracujących przeważali mężczyźni, którzy stanowili 54,7% (tj. 9172 tys.) tej zbiorowości. Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania odsetek pracujących mieszkańców miast wyniósł 59,9% (tj. 10055 tys. osób).

W 4 kwartale 2021 r. 15795 tys. osób wykonywało pracę w pełnym wymiarze czasu, natomiast 985 tys. pracowało w niepełnym wymiarze. W porównaniu z 3 kw. 2021 r. liczba pracujących na pełen etat zmniejszyła się o 39 tys., tj. o 0,2%, a pracujących w niepełnym wymiarze utrzymała się na podobnym poziomie.

Średnia liczba godzin przepracowanych w badanym tygodniu w głównym miejscu pracy wynosiła 38,9 godziny i była mniejsza od notowanej w 3 kwartale 2021 r. (o 1,7 godziny).

W skali kwartału wśród ogółu pracujących zwiększył się udział pracowników zatrudnionych w firmach/instytucjach publicznych lub u prywatnego pracodawcy - o 0,2 p.proc. do poziomu 80,4% (13491 tys.). Zmniejszył się natomiast udział pracujących na własny rachunek - o 0,2 p.proc. do 18,5% (3112 tys.). Udział pomagających członków rodzin pozostał na tym samym poziomie co w zeszłym kwartale i wyniósł 1,1% wszystkich pracujących.

Zdecydowana większość pracowników zatrudnionych w firmach/instytucjach publicznych lub u prywatnego pracodawcy wykonywała swoją pracę w oparciu o umowę na czas nieokreślony (85,4%, tj. 11516 tys.). Udział ten w skali kwartału zmniejszył się o 0,5 p.proc.

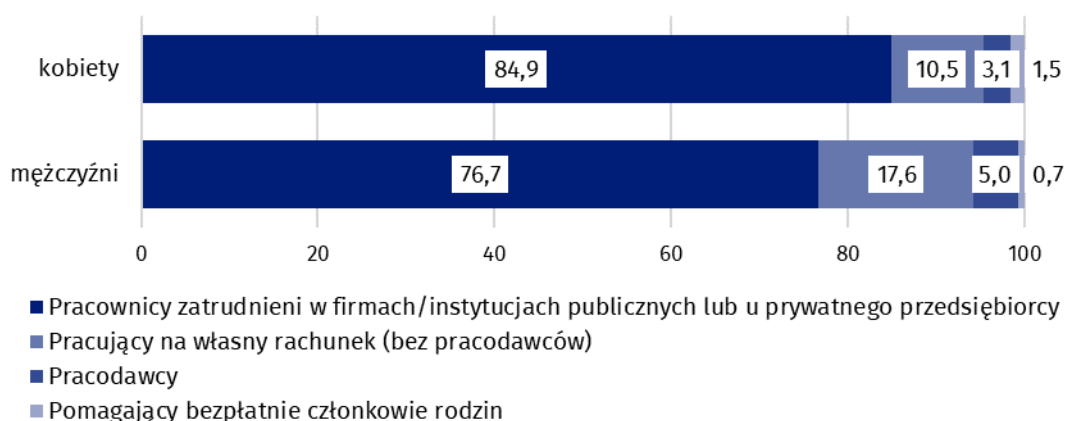
Biorąc pod uwagę rodzaj działalności głównego miejsca pracy, w 4 kwartale 2021 r. liczba pracujących zwiększyła się w porównaniu z poprzednim kwartałem głównie w transporcie i gospodarce magazynowej (o 42 tys.), edukacji (o 33 tys.), budownictwie (o 27 tys.) oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 26 tys.). Największy spadek dotyczył natomiast liczby pracujących w handlu hurtowym i detalicznym, naprawie pojazdów samochodowych włączając motocykle (o 88 tys.), opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (o 46 tys.) oraz w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie (o 36 tys.).

Wskaźnik opisujący relację liczby osób niepracujących do liczby osób pracujących zwiększył się w porównaniu z poprzednim kwartałem

Populacja pracujących nieznacznie zmniejszyła się w porównaniu z poprzednim kwartałem

Liczba pracujących w pełnym wymiarze czasu spadła w porównaniu z poprzednim kwartałem

Wykres 1. Struktura pracujących kobiet i mężczyzn w wieku 15–89 lat według statusu zatrudnienia w głównym miejscu pracy w 4 kwartale 2021 r. (w %)

W 4 kwartale 2021 r., 872 tys. osób posiadało pracę, ale jej nie wykonywało w badanym tygodniu, co stanowiło 5,2% ogółu pracujących (analogiczna zbiorowość w poprzednim kwartale liczyła 1429 tys., tj. 8,5%). Wśród tych osób 77 tys. (tj. 8,8%) wskazało, że miało to bezpośredni związek z pandemią COVID-19 (w poprzednim kwartale było to 15 tys. osób, co stanowiło 1,0%).

Pandemia COVID-19 w podobnym stopniu jak w poprzednim kwartale wpłynęła na miejsce wykonywania pracy. W 4 kwartale 2021 r. liczba osób wykonujących swoją pracę w domu, zwykle lub czasami, wyniosła 2206 tys. co stanowiło 13,1% wszystkich pracujących (w 3 kw. 2021 r. odpowiednio 2111 tys., tj. 12,6%). Wśród tej zbiorowości 755 tys. osób (tj. 34,2%) pracowało w domu z powodu sytuacji związanej z pandemią COVID-19 (w 3 kw. 2021 było to 631 tys., tj. 29,9%). W 4 kwartale 2021 r. w formie pracy zdalnej (nie jest tu uwzględniane miejsce wykonywania pracy) swoje obowiązki zawodowe wykonywało 1139 tys. osób (co stanowiło 6,8% wszystkich pracujących), spośród których 69,2% pracowało w tej formie z powodu pandemii COVID-19 (w 3 kw. 2021 r. było to 937 tys., tj. 5,6% wszystkich pracujących, z czego 65,2% z powodu pandemii).

W formie pracy zdalnej pracowało niecałe 7% pracujących - dla ponad 2/3 miało to bezpośredni związek z pandemią

0,1 p.proc.

Spadek kw./kw. stopy bezrobocia

Osoby bezrobotne stanowiły w 4 kw. 2021 r. 2,9% ludności aktywnej zawodowo w wieku 15–89 lat (w porównaniu z 3 kw. 2021 r. spadek o 0,1 p.proc.). Stopa bezrobocia mężczyzn kształtowała się na niższym poziomie niż kobiet (odpowiednio 2,8% wobec 3,0%). Jej natężenie było wyższe wśród mieszkańców wsi (3,2%) niż miast (2,7%).

Stopa bezrobocia według BAEL w populacji mężczyzn była niższa niż w populacji kobiet

Bezrobotni według BAEL

W 4 kwartale 2021 r. populacja osób bezrobotnych w wieku 15–74 lata liczyła 497 tys. i zmniejszyła się w porównaniu z 3 kwartałem 2021 r. o 31 tys., tj. o 5,9%. W porównaniu z poprzednim kwartałem liczba osób bezrobotnych zmniejszyła się w większym stopniu wśród kobiet (o 17 tys., tj. 6,8%) niż wśród mężczyzn (spadek o 14 tys., tj. o 5,0%). Analizując tę grupę ze względu na miejsce zamieszkania, spadek liczby bezrobotnych w porównaniu z 3 kwartałem 2021 r., dotyczył mieszkańców miast (spadek o 36 tys., tj. 11,5%), natomiast wśród mieszkańców wsi odnotowano niewielki wzrost liczby bezrobotnych (o 6 tys., tj. 2,8%).

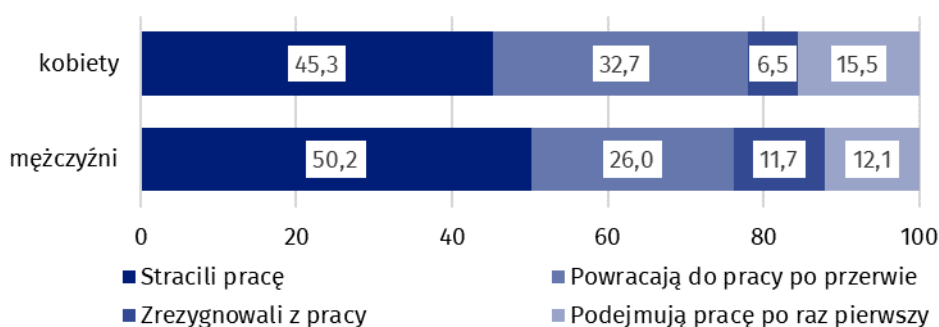
Większość tej zbiorowości to mężczyźni – 53,3%, tj. 265 tys. Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania, mieszkańcy miast stanowili 55,9% tej grupy, tj. 278 tys.

Stopa bezrobocia zmniejszyła się w skali kwartału jedynie wśród osób najmłodszych (w wieku 15-24 lata), jednak nadal wśród tej grupy obserwowano jej najwyższą wartość, tj. 9,1% wobec 11,4% w poprzednim kwartale. Wśród osób w wieku 25–34 lata, 35-44 lata oraz 45-89 lat natężenie bezrobocia kształtowało się na poziomie sprzed kwartału i wyniosło odpowiednio: 3,7%, 2,2% i 2,0%. Wśród osób w wieku produkcyjnym (18–59/64 lata) stopa bezrobocia wyniosła 3,0%.

Niewielkie spadki stopy bezrobocia obserwowano w większości grup wyodrębnionych ze względu na poziom wykształcenia: wśród osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (o 0,9 p.proc. do 4,4%), gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym i bez wykształcenia szkolnego (o 0,6 p.proc. do 6,9%), wyższym (o 0,2 p.proc. do 1,4%) oraz policealnym i średnim zawodowym (o 0,2 p.proc. do 2,8%). Jedynie wśród osób posiadających wykształcenie zasadnicze zawodowe/branżowe stopa bezrobocia zwiększyła się (o 0,4 p.proc.) i wyniosła 3,7%.

Największą populację bezrobotnych stanowiły osoby, które straciły pracę (47,9%, tj. 238 tys.). Udział osób powracających do pracy po przerwie wynosił 29,2% (145 tys.), podejmujących pracę po raz pierwszy 13,7% (68 tys.), natomiast najmniej było osób, które zrezygnowały z pracy – 9,5% (47 tys.).

Wykres 2. Struktura osób bezrobotnych według źródła napływu do bezrobocia i płci w 4 kwartale 2021 r. (w %)

W 4 kwartale 2021 r. z 376 tys. osób bezrobotnych poprzednio pracujących, 68 tys. osób (18,1%) jako przyczynę zaprzestania ostatnio wykonywanej pracy podało sytuację spowodowaną pandemią COVID-19 (w poprzednim kwartale były to 62 tys., tj. 16,9%). Z tej grupy 37 tys. osób (tj. 54,4%) jako bezpośredni powód zakończenia pracy wskazało likwidację zakładu lub stanowiska pracy, 17 tys. (tj. 25,0%) zakończenie pracy na czas określony/dorywczej/sezonalnej, natomiast 7 tys. (tj. 10,3%) zwolnienie z innych przyczyn.

W omawianym okresie przeciętny czas poszukiwania pracy wynosił 8,3 miesiąca (tyle samo co w poprzednim kwartale). Najdłużej pracy poszukiwały osoby w wieku 35-44 lata (10,0 miesięcy), 55-74 lata (9,7 miesiąca) i 45-54 lata (9,4 miesiąca), najkrócej natomiast osoby najmłodsze, w grupie w wieku 15-19 lat (5,4 miesiąca) oraz 25-29 lat (6,1 miesiąca).

Najwyższe natężenie bezrobocia nadal obserwuje się wśród osób w wieku 15-24 lata

Bezrobocie w największym stopniu dotyczyło osób posiadających najniższy poziom wykształcenia

Prawie co szósta osoba uprzednio pracująca wskazała, że utraciła lub zaprzestała pracy w związku z pandemią

0,2 p.proc.

Wzrost kw./kw. udziału osób biernych zawodowo wśród ogółu ludności w wieku 15–89 lat

Osoby biernie zawodowo stanowiły w 4 kw. 2021 r. 42,0% ogółu ludności w wieku 15–89 lat (o 0,2 p.proc. więcej niż w 3 kw. 2021 r.). Odsetek ten był niższy w zbiorowości mężczyzn (33,9%) niż wśród kobiet (49,5%). Kształtował się natomiast na zbliżonym poziomie zarówno wśród mieszkańców miast (41,8%), jak i mieszkańców wsi (42,3%).

Odsetek osób biernych zawodowo zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn wzrósł o 0,2 p.proc. w porównaniu z poprzednim kwartałem

Osoby biernie zawodowo w wieku 15–89 lat według BAEL

W 4 kwartale 2021 r. populacja osób biernych zawodowo w wieku 15-89 lat liczyła 12529 tys. i ukształtowała się na poziomie wyższym względem 3 kwartału 2021 r. (wzrost o 54 tys., tj. o 0,4%). W porównaniu z 3 kwartałem 2021 r. zaobserwowano wzrost liczebności wśród populacji kobiet (o 33 tys., tj. o 0,4%), jak i mężczyzn (o 22 tys., tj. o 0,5%). Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania, zwiększenie populacji biernych zawodowo wystąpiło wśród mieszkańców wsi (o 36 tys., tj. o 0,7%), jak i mieszkańców miast (o 18 tys. tj. o 0,2%).

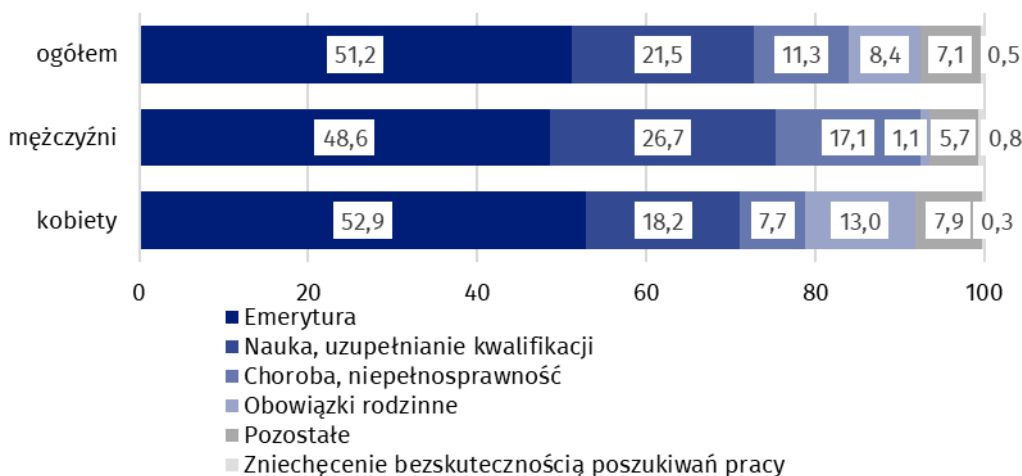
Ponad połowę wśród osób biernych zawodowo stanowiły kobiety – 61,4%, tj. 7690 tys. Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania, mieszkańcy miast stanowili 59,3% tej zbiorowości (tj. 7434 tys.).

Populacja biernych zawodowo jest specyficzną, jeżeli chodzi o zasoby dla rynku pracy. W ramach tej zbiorowości znajdują się bowiem zarówno osoby, które jeszcze nie weszły na rynek pracy (w tym większość uczącej się młodzieży), osoby, które już definitywnie z rynku pracy odeszły albo nigdy na rynek pracy nie trafią (część emerytów, rencistów, osoby utrzymujące się z innych źródeł niż praca), ale też osoby, które weszły na rynek pracy, potem częściowo się dezaktywizowały i po przerwie na ten rynek pracy zechcą powrócić.

W 4 kwartale 2021 r. w zbiorowości osób biernych zawodowo w wieku 15-74 lata, liczącej 10326 tys. (dla tej grupy wieku ustalana była przyczyna bierności) ponad połowę stanowili emeryci (51,2%), a drugą w kolejności grupą byli uczniowie i studenci (21,5%). Natomiast w przypadku osób biernych zawodowo w wieku produkcyjnym (4173 tys.) najczęstszymi przyczynami bierności były: nauka i podnoszenie kwalifikacji (29,5%), choroba, niepełnosprawność (25,1%), obowiązki rodzinne (19,7%) oraz emerytura (9,3%).

Kobiety nadal stanowią większość populacji biernych zawodowo

Wykres 3. Struktura osób biernych zawodowo w wieku 15-74 lata według płci i przyczyn bierności w 4 kwartale 2021 r. (w %)

Opracowanie merytoryczne:

Departament Rynku Pracy

Dyrektor Agnieszka Zgierska

Tel: 22 608 30 15

Rozpowszechnianie:

Rzecznik Prasowy Prezesa GUS

Karolina Banaszek

Tel: 695 255 011

Wydział Współpracy z Mediami

Tel: 22 608 38 04

e-mail: obslugaprasowa@stat.gov.pl

www.stat.gov.pl

[@GUS_STAT](https://twitter.com/GUS_STAT)

[@GlownyUrzadStatystyczny](https://www.facebook.com/GlownyUrzadStatystyczny)

[gus_stat](https://www.instagram.com/gus_stat)

[glownyurządstatystyczny](https://www.youtube.com/glownyurządstatystyczny)

[glownyurządstatystyczny](https://www.linkedin.com/company/glownyurządstatystyczny)

Powiązane opracowania

[Zeszyt metodologiczny. Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności \(metodologia obowiązująca do 2020 r. włącznie\)](#)

[Aktywność ekonomiczna ludności Polski](#)

[Inne opracowania zawierające wyniki BAEL i modułów BAEL \[stat.gov.pl\]\(http://stat.gov.pl\) → Obszary tematyczne → Rynek pracy](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Strateg → Obszary tematyczne → Rynek pracy](#)

[Bank Danych Lokalnych → Rynek pracy](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Aktywność ekonomiczna według BAEL](#)

[Ludność aktywna zawodowo według BAEL](#)

[Pracujący według BAEL](#)

[Bezrobotni według BAEL](#)

[Ludność bierna zawodowo według BAEL](#)

[Współczynnik aktywności zawodowej ludności według BAEL](#)

[Wskaźnik zatrudnienia według BAEL](#)

[Stopa bezrobocia według BAEL](#)